

Säkerhetsrapport 2023

Förvaltningen för funktionsstöd

2023-12-31

1	Bakgrund.....	3
2	Sammanfattning.....	3
3	Personsäkerhet.....	4
3.1	Systematiskt arbetsmiljöarbete	4
3.1.1	Arbetsskador och tillbud	4
3.1.2	Hot, våld, otillåten påverkan samt tystnadskultur	5
3.2	Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete	7
3.3	HLR och Första Hjälp	8
3.4	Bedömning Personsäkerhet.....	8
4	Fysisk säkerhet.....	9
4.1	Systematiskt brandskyddsarbete	9
4.1.1	Systematiskt brandskyddsarbete, SBA	9
4.1.2	Uppföljning av systematiskt brandskyddsarbete	9
4.1.3	Brasky	10
4.1.4	Utbildning	11
4.1.5	Brandlarm.....	12
4.2	Lås, larm, passage/skalskydd.....	12
4.2.1	Passersystem	12
4.2.2	Inbrottslarm	12
4.2.3	Medicinskåp	12
4.3	Bedömning Fysisk säkerhet.....	13
5	Informationssäkerhet	13
5.1	Informationssäkerhet	13
5.2	Dataskydd	14
5.2.1	Sammanställning av personuppgiftsincidenter 2023	15
5.3	Säkerhetsskydd	16
5.4	Bedömning Informationssäkerhet	17
6	Kris- och krigsberedskap.....	17
6.1	Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	17
6.2	Beredskapsplan.....	18
6.3	Beredskapsarbete	18
6.4	Kris- och krigsledning	19
6.5	Rakel och SOS-inkallning teknikprov samt WIS.....	19
6.6	Kriskommunikation	20
6.7	Bedömning Kris- och krigsberedskap	20
7	Samlad bedömning.....	20

1 Bakgrund

Förvaltningen ska genom tydlig inriktning och fördelning av ansvar engagera sig i verksamhetens säkerhetsarbete samt minst årligen följa upp att säkerhetsnivån är acceptabel med återkoppling till nämnden.

Enligt Göteborgs Stads säkerhetspolicy inkluderas personsäkerhet, fysisk säkerhet, informationssäkerhet och krisberedskap i säkerhetsarbetet. Säkerhetsfrågorna är en del av förvaltningens riskhantering och kan beskrivas som förmågan att upprätthålla en definierad risknivå.

Denna säkerhetsrapport utgör den årliga rapporteringen för 2023. Genom att nämnden godkänner säkerhetsrapporten, som utgör en bilaga till årsrapporten, bedöms säkerhetsarbetet inom förvaltningen vara på en acceptabel nivå.

2 Sammanfattning

I början av 2023 var förvaltningen klar med risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) för innevarande mandatperiod. Analysen resulterade i identifierade risker och åtgärder som förvaltningens verksamheter arbetar vidare med.

I augusti höjdes terrorhotnivå i landet från en trea till en fyra. Den höjda terrorhotnivån sammantaget med det försämrade säkerhetsläget i omvärlden har medfört intensifierat arbete med förvaltningens beredskapsfrågor, både fredstida och krigstida beredskapsfrågor. Samtliga chefer har informerats om vikten av kontinuitetsarbete i förvaltningens verksamheter samt förvaltningens roll som samhällsviktig verksamhet och en del av totalförsvaret.

Tidigare års kunskapshöjande insatser inom personsäkerhet har medfört en ökad medvetenhet hos chefer för till exempel stödsamtal kopplat till hot och våld, polisanmälningar, personlarm och fysiska säkerhetsåtgärder. Det har också medfört att fler chefer polisanmäler när medarbetare utsätts för hot eller våld i tjänsten och antalet anmälningar i incidentrapporteringssystemet IA har ökat.

Även inom området informationssäkerhet har tidigare års kunskapshöjande insatser gett effekt då statistiken bland annat visar på en högre benägenhet att anmäla personuppgiftsincidenter än tidigare.

Under 2022 beslutade förvaltningen om att tillsätta resurser för det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet (ToB) och sedan maj 2023 har det funnits struktur och fokus på ToB-frågor i förvaltningen. Förvaltningen för funktionsstöd är bland annat en av de första förvaltningarna, efter socialförvaltningarna, att implementera Embrace som ett verktyg i förvaltningen för att inhämta underlag till gemensamma lägesbilder i staden kopplat till trygghetsskapande och brottsförebyggande frågor.

2023 tilldelades förvaltningen 10 miljoner kronor för brandskyddshöjande insatser i förvaltningens boenden; boende med särskild service för vuxna och för barn, korttidsboenden samt lägergårdar.. Pengarna har använts till olika typer av brandskyddshöjande insatser och en större satsning har varit inventering av brandskyddet i samtliga dessa verksamheter.

Den sammantagna bedömningen är att förvaltningens säkerhetsarbete under 2023 har varit gott och löpt på som planerat i enlighet med gällande planer och mål.

3 Personsäkerhet

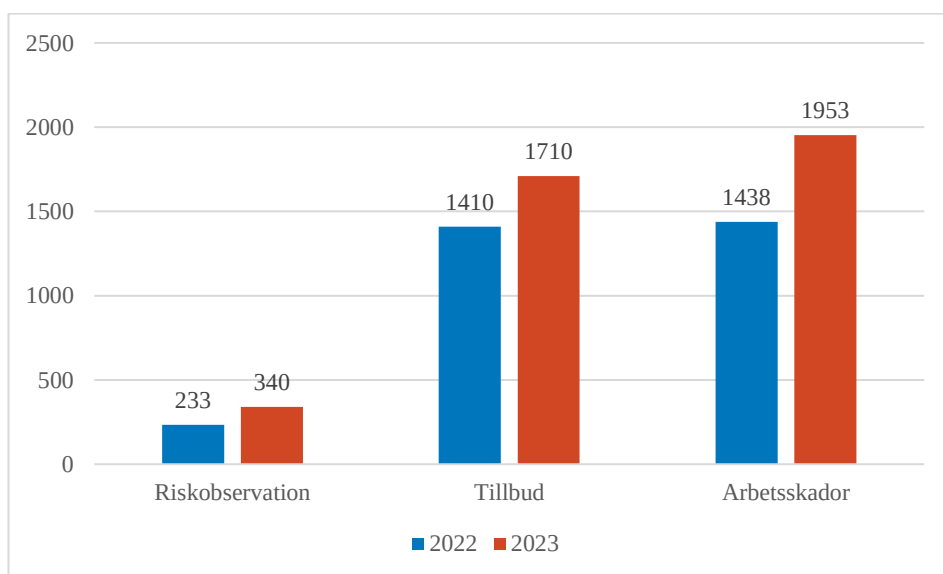
3.1 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsskada anmäls när medarbetare drabbats av skada i samband med olycksfall på arbetet eller sjukdom/ohälsa som på annat sätt orsakats av arbetet. Tillbud anmäls när en medarbetare råkat ut för en händelse som kunde lett till en arbetsskada. En riskobservation innebär att man observerat en risk i arbetsmiljön som skulle kunna orsaka tillbud eller arbetsskador om det inte åtgärdats.

Allvarliga arbetsskador och tillbud anmäls till Arbetsmiljöverket enligt arbetsmiljölagen kapitel 3, § 3a.

Varje chef ansvarar för att utreda och vidta åtgärder för att motverka tillbud och förhindra att arbetsskador sker.

3.1.1 Arbetsskador och tillbud

Figur 1. Inrapporterade händelser i IA

Under 2023 har det inrapporterats 1953 arbetsskador jämfört med 1438 händelser 2022 vilket är en ökning med 515 händelser.

1710 tillbud är inrapporterade under 2023 att jämföra med 1410 händelser 2022 vilket är en ökning med 300 händelser.

340 riskobservationer har inrapporterats 2023 vilket kan jämföras med 233 under 2022 vilket är en ökning med 107 händelser.

Av totalt 4003 inrapporterade riskobservationer, tillbud och arbetsskador har 30 anmälts till Arbetsmiljöverket enligt arbetsmiljölagen kapitel 3, § 3a vilket kan jämföras med 14 händelser 2022.

Antalet arbetsskador som handlar om skador av person är ett arbetsmiljöproblem och även en mållkonflikt där arbetsmiljölagen (AML) och lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsvariation (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) möts och ingen av lagstiftningarna är överordnad. Ingen av dessa lagar upphäver således den andra. Arbetsgivaren ska sträva efter att tillämpa såväl arbetsmiljölagen som lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen. De inrapporterade händelserna som härrör till hot och våld samt skadad av person har en koppling till förvaltnings typ av verksamhet.

3.1.2 Hot, våld, otillåten påverkan samt tystnadskultur

I förvaltningen förekommer hot, våld, otillåten påverkan samt tystnadskultur i varierande omfattning. Målgruppen är bred och innefattar alla former av funktionsnedsättning som inte grundas i åldrande. Detta medför en stor variation i klienters, brukares och deltagares förmåga, förståelse och utsatthet vilket skapar olika utmaningar och ställer krav på väl fungerande arbetsmiljöarbete och gott stöd från förvaltningens stödfunktioner i sakfrågor såsom hot och våld.

I förvaltningen finns en övergripande rutin för hot- och våldssituationer som gäller för hela förvaltningen. Det ska även finnas rutiner för hot och våld inom förvaltningens olika verksamheter som talar om hur chefer och medarbetare ska agera vid hot- och våldssituationer. Under 2023 har arbetet fortsatt med att uppdatera den förvaltningsövergripande rutinen till att bli mer stödjande och att även innefatta otillåten påverkan. Det pågår även ett arbete med att ta fram en mall för lokala/verksamhetsspecifika hot- och våldsplaner. Mallen samt den nya rutinen skall var färdigt under första kvartalet 2024.

Under 2023 har utbildning i hot och våld samt scenarioövningar genomförts vid två tillfällen på avdelningen Myndighet och socialpsykiatri. Enheten säkerhet och krisberedskap har även tagit fram utbildningsmaterial som handlar om otillåten påverkan och en första utbildning kommer att genomföras i januari 2024.

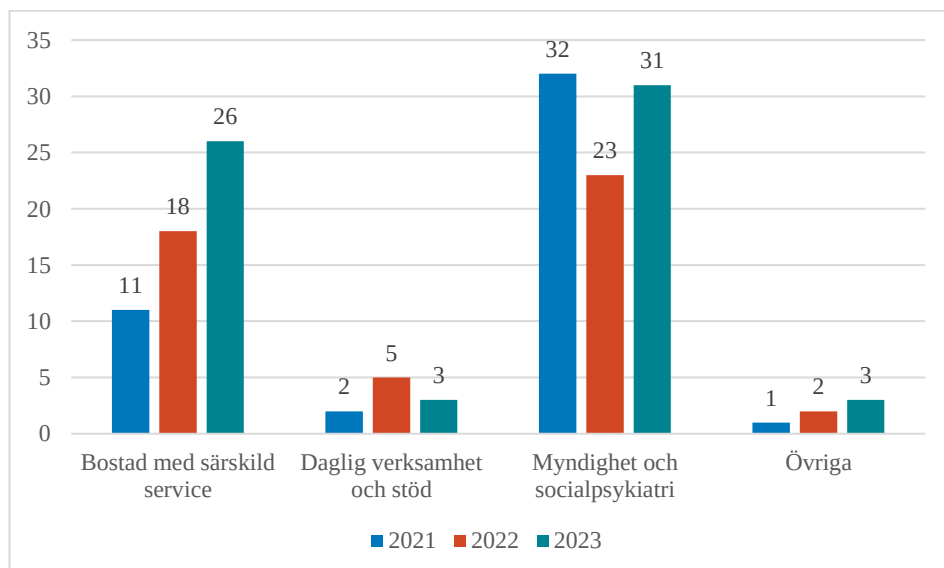
I december 2022 licensierades ett antal medarbetare till utbildare i lågaffektivt bemötande inom Studio 3. Under 2023 har 10 utbildningstillfällen genomförts inom Bostad med särskild service. Prioriterade verksamheter var boenden där målgruppen är personer inom autismspektrat.

Göteborgs Stad har under året fastställt en handlingsplan mot tystnadskultur. Enheten säkerhet och krisberedskap har lagt upp en gemensam plan med HR för att implementera handlingsplanen i förvaltningen. En del i handlingsplanen innebär att förvaltningen kommer inrätta ett lokalt kompetensteam kring otillåten påverkan.

Stadens rutin för polisanmälningar vid hot och våld i tjänsten har under året kompletterats med en anvisning för förvaltningen som beskriver förvaltningsspecifika anpassningar till stadens rutin.

Enheten säkerhet och krisberedskap stöttar även medarbetare och chefer med hot- och våldssamtal kopplade till incident eller enskild situation, fysiska och tekniska åtgärder kopplat till hot eller våld samt stöd i kontakter med andra myndigheter såsom polismyndigheten och rättsväsendet. Under året har ca 150 stödsamtal genomförts inom dessa områden, att jämföra med ca 70 samtal under 2022 och drygt 20 samtal under 2021.

Enheten har även under 2023 fått ökade resurser i form av en utvecklingsledare som arbetar med personsäkerhet samt trygghetsskapande och brottsförebyggande frågor.

Figur 2. Fördelningen av anmälningarna för otillåten påverkan.

Tabellen visar de händelser som rapporterats in i IA och som markerats ”otillåten påverkan”.

Otillåten påverkan har rapporterats inom kategorierna hot, trakasserier, våld och mutor. Under 2023 inkom totalt 63 anmälningar om otillåten påverkan vilket är 15 fler än föregående år. Statistiken visar att antalet anmälningar av otillåten påverkan har ökat inom avdelningen för Bostad med särskild service samt myndighet och socialpsykiatri jämfört med föregående år.

Det finns alltid en risk för mörkertal då arbetet med att få en god säkerhetskultur och en hög rapporteringsbenägenhet behöver arbetas med löpande.

Enligt medarbetarenkäten för 2023 har andelen medarbetare/chefer som inte varit utsatta för hot och våld ökat från 78,5 procent 2021 och 77,3 procent 2022 till 80,7 procent 2023. Av dessa har 4,6 procent själva gjort en polisanmälan och i 6,5 procent av fallen har chef/arbetsgivaren polisanmält. Andelen polisanmälningar ligger i paritet med 2022 men andelen anmälningar gjorda av chefer har ökat.

3.2 Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

En ny lag om kommuners brottsförandebyggande arbete trädde i kraft 1 juni 2023. Lagen innebär att kommunen skall kartlägga brottsligheten i kommunen och ta fram lägesbilder. Kommuner skall även ha en samordningsfunktion för brottsförebyggande frågor. Staden har redan innan lagen trädde i kraft tagit fram ett brottsförebyggande och trygghetsskapande program för att möta de nya lagkraven.

Programmet består av fem målområden och förvaltningen har under våren tagit fram förslag på aktiviteter kopplat till de olika målområdena att arbeta vidare med.

Förvaltningen har från kommunfullmäktige fått i uppdrag att stärka arbetet mot välfärdsbrott. Arbetet sker med stöd från stadsledningskontoret och flera aktiviteter har identifierats. Detta uppdrag skall slutrapporteras under 2024.

Som ett steg i att bidra till stadens lägesbilsarbete har förvaltningen implementerat systemet Embrace. Detta system är till för att rapportera olika typer av otrygghetsskapande händelser i miljöer dit allmänheten har tillträde. Samtliga medarbetare i förvaltningen har möjlighet att rapportera dessa händelser. Ett APT-material har tagits fram som kan användas av chefer för att informera sina medarbetare om Embrace. Under 2024 kommer även informationstillfällen om rapportering i Embrace att finnas tillgängliga i utbildningsportalen.

Under hösten 2023 har staden fastställt flera nya handlingsplaner som har koppling till det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. En av handlingsplanerna handlar om att motverka tystnadskultur och en annan avser att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utveckling av parallella

samhällen. En implementeringsworkshop är inplanerad under januari 2024. Implementering pågår även av gemensam rutin i staden för hantering av social oro.

3.3 HLR och Första Hjälp

Första hjälpen och krisstöd ska planeras, ordnas och följas upp med utgångspunkt från bedömning av riskerna, både utifrån sannolikhet och konsekvens. Det ska finnas beredskap och rutiner på varje arbetsplats utifrån verksamhetens art, lokalernas storlek, omfattning och särskilda risker. Kunskaper och färdigheter i livsuppehållande åtgärder så som hjärt-lung-räddning ska finnas. Utbildning och återkommande praktiska övningar är angelägna vid planering av beredskap för första hjälpen vid olyckor och andra allvarliga händelser.

Utbildning i hjärt- och lungräddning (HLR) och första hjälpen finns att avropa hos ramavtalsupphandlad företagshälsovård samt från Räddningstjänsten. Under 2023 har 165 personer utbildats av Räddningstjänsten (RSG) i HRL fördelat på 15 tillfällen. Utöver detta har 9 personer gått Första hjälpen och HLR.

3.4 Bedömning Personsäkerhet

Förvaltningens arbete med att minimera risker för tillbud, arbetsskador och sjukfrånvaro genom systematiskt hälso- och arbetsmiljöarbete är på rätt väg men det förebyggande arbetet behöver utvecklas ytterligare. Analys och dialog för rätt kompetens- och metodutveckling behöver fortsätta.

Arbetet med personsäkerhetsfrågor i förvaltningen är tillfredställande men det finns utrymme för fortsatt utveckling. Under 2023 har mycket tid lagts på att ge operativt stöd till förvaltningens chefer och medarbetare då efterfrågan på stödsamtal har ökat. Antalet ökningar i anmälningar kopplat till otillåten påverkan är väntat då förvaltningen under 2021 genomförde utbildningsinsatser i området vilket gör att tidigare mörkertal blir synliga när benägen och förståelsen att anmäla ökar. Det finns fortsatt en del arbete att göra på området främst vad gäller rutiner kring hot och våld samt otillåten påverkan men arbetet ligger i fas med den planering som ligger till grund för arbetet.

Även arbetet inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området är under utveckling. Förvaltningen har en god bild över vilka åtgärder som behöver genomföras för att leva upp till stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande program och en plan för genomförande av aktiviteter är upprättad. Sammantaget är förvaltningen i god fas med implementering av det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet och de handlingsplaner som är kopplade till programmet.

4 Fysisk säkerhet

4.1 Systematiskt brandskyddsarbete

4.1.1 Systematiskt brandskyddsarbete, SBA

Enligt 2 kap. 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. Åtgärderna kan vara av teknisk eller organisatorisk karaktär. Åtgärder av teknisk karaktär kan vara inköp av utrustning för brandsläckning medan åtgärder av organisatorisk karaktär kan vara utbildning och information. För att uppfylla dessa krav bör ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA) bedrivas kontinuerligt under byggnadens eller anläggningens hela användningstid. I detta ingår att brandskyddet bör dokumenteras.

Det är respektive chef som är ansvarig för att SBA bedrivs. I SBA ingår bland annat att bygga upp en brandskyddsorganisation samt att dokumentera och kontinuerligt säkerställa brandskyddet i fastigheten.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer ska verksamheterna göra egenkontroller. Egenkontrollerna ska dokumenteras och det ska framgå vad som kontrollerats, vad resultatet blev, när kontrollen genomfördes och när åtgärd vidtagits. Därutöver ska verksamheterna följa upp att samtliga anställda har kännedom om SBA i den egna verksamheten. I förvaltningen ska egenkontrollerna som genomförs under året rapporteras in en gång per kvartal.

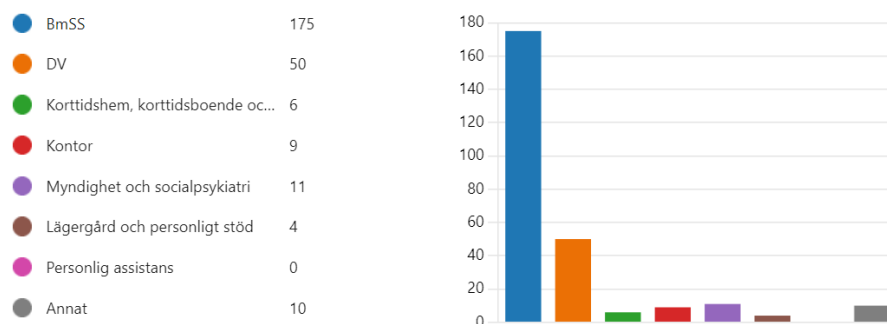
Förvaltningens systematiska brandskyddsarbete har fokuserat på att upprätthålla, vidareutveckla och synliggöra det anpassade utbildningskonceptet samt det interna stödet inom förvaltningen. Visuellt förbättring och mer pedagogisk inriktning på SBA material för verksamheten är påbörjat under 2023 och syftar till att informationen ska blir mer samlad och lättare att hitta. Detta ska bidra till att brandskyddsombud och brandskyddsansvariga får lättare att utföra sina uppgifter inom SBA vilket i sin tur leder till bättre brandskydd i verksamheterna.

4.1.2 Uppföljning av systematiskt brandskyddsarbete

Årets uppföljning av förvaltningens SBA har skett genom en enkät med tio frågor till förvaltningens chefer tillika brandskyddsansvariga. Frågorna hanterade samma områden som året innan; brandskydds- och utrymningsorganisationer, riskanalyser, utbildningar/övningar samt egenkontroller.

265 svar inkom, att jämföra med 224 svar 2022, och fördelningen på typ av verksamhet framgår enligt nedan. Detta motsvarar en svarsfrekvens om ca 73 procent. 76 av 265 dokumenterar inte sitt SBA digitalt utan i en fysisk pärm. I

många fall beror det på datorovana och i en del fall att de inte har kommit i gång än med digital dokumentation. 41 av 265 svarade att de inte genomfört egenkontroll minst en gång per kvartal. Orsaken var bland annat personalomsättning, sjukdom och nystartad verksamhet. Detta kan förbättras genom fortsatta utbildningsinsatser och direkt kontakt med berörda verksamheter.

4.1.2.1 Stickprov

Som komplement till enkäten har det genomförts kontroll av alla verksamheter som inte är ett boende. Urvalet för stickprov baseras på att förvaltningen har en pågående inventering av brandskyddet på alla boenden. I den inventeringen kontrolleras även verksamheternas SBA.

Kontrollerna i stickprovet har därmed omfattat aktivitetshus, daglig verksamhet och kontor och utgörs av sammanlagt 130 adresser. Vid kontrollen kontrollerades i förvaltningens Sharepoint-yta för SBA om kvartalsvisa egenkontroller genomförts. En del av verksamheterna dokumenterar fortfarande sitt SBA i en fysisk pärm så viss felmarginal finns.

Resultatet av kontrollen visar att 74 av 130 har inte dokumenterat egenkontrollerna i Sharepoint.

4.1.3 Brasky

Under 2023 har förvaltningen för funktionsstöd tilldelats tio miljoner kronor för att höja brandskyddet i förvaltningens boenden. De brandskyddshöjande åtgärderna har fokuserats till

- Installation av automatiskt brandlarm
- Åtgärder som minskar onödiga larm
- Mindre åtgärder såsom brandsläckare, brandfiltar, utrymningsskyltning
- Utbildning av personal
- Inventering av brandskyddet i alla förvaltningens boenden; BmSS för vuxna och för barn barnboende, korttidsboende samt lägergårdar.

Inventeringen var klar under 2023 och kommer ge förvaltningen en bra bild över var eventuella åtgärder behöver sättas in.

4.1.4 Utbildning

4.1.4.1 SBA utbildning

Utbildning i SBA för brandskyddsombud och chefer hanteras och utförs av enheten säkerhet och krisberedskap. Utbildningarna sker digitalt via Teams eller fysiskt ute på enheterna beroende på behov och möjlighet. Utbildningarna syftar till att ge deltagaren förståelse för samt tillräcklig kunskap kring det förebyggande brandskyddsarbetet inom verksamheten. På så vis ges verksamheten möjlighet att på egen hand upptäcka eventuella brister och lyfta behovet av åtgärder.

Utbildningen bidrar också till att möjliggöra en nära kontakt med verksamheterna och att skapa förståelse för förvaltningens övergripande brandskyddsarbete. Under året har cirka 140 brandskyddsombud och chefer deltagit på SBA-utbildning, fördelat på 28 utbildningstillfällen. Intresset vid utbildningarna har varit bra.

4.1.4.2 Brandutbildning

Sedan tidigare finns en brandutbildning framtagen som riktar sig specifikt till förvaltningen och som leds av Räddningstjänsten Storgöteborg. Utbildningen är både teoretisk och praktisk och omfattar systematiskt brandskyddsarbete, brandkunskap, utrymningskunskap och praktisk handbrandsläckning. Under 2023 har 1185 medarbetare utbildats, fördelat på 94 utbildningstillfällen vilket är en ökning sedan 2022 och är positivt för framtida SBA.

4.1.4.3 Anläggningsskötarutbildning

Varje verksamhet som har ett brandlarm direktkopplat till Räddningstjänsten med tillhörande insats/åtgärd ska ha två anläggningsskötare utsedda. Att vara anläggningsskötare innebär ett ansvar och medarbetaren ska erbjudas erforderlig utbildning för att kunna genomföra sitt uppdrag. Stadsfastighetsförvaltningen ansvarar för genomgång av respektive brandlarmanläggning. Räddningstjänsten Storgöteborg tillhandahåller utbildningen ”Anläggningsskötarutbildning-brandlarm”. Under 2023 har 111 anläggningsskötare utbildats inom förvaltningen.

4.1.4.4 Utrymningskunskap – utbildning

Utrymningsövningar ska genomföras kontinuerligt inom ramen för SBA. Räddningstjänsten Storgöteborg erbjuder utbildningen ”Utrymningsövning och praktisk utrymning”. Under 2023 har 113 medarbetare utbildats, fördelat på åtta utbildningstillfällen. Verksamheterna genomför normalt utrymningsövning på egen hand men har möjlighet att ta hjälp av räddningstjänst. 50 stycken enheter av totalt 360 enheter har svarat på SBA enkäten att de inte genomfört utrymningsövning 2023 vilket kan förbättras.

4.1.5 Brandlarm

Vid utlöst brandlarm som är vidarekopplat till räddningstjänst skickas en rapport från Räddningstjänsten till förvaltningen. Rapporterna visar att det finns en generell osäkerhet kring hur brandlarm ska hanteras och vid besök i verksamheterna framkommer att medarbetare har svårt att uppehålla tillräcklig kunskapsnivå kring verksamheternas brandlarmscentraler. Fler anläggningsskötare har utbildats 2023 jämfört med 2022 vilket förhoppningsvis innebär att kunskapen kring brandanläggningarna höjs succesivt. Enligt SBA enkäten så har de flesta verksamheter haft SBA som en stående punkt på APT de senaste 12 månaderna vilket också bidrar till bättre kunskap kring brandlarm.

Under 2023 har även enheten säkerhet och krisberedskap tillsammans med enheten planering, samordning och fastighet påbörjat en inventering av alternativa lösningar för hantering av anläggningsskötarens uppgifter och ansvar. Detta för att bedöma om något alternativt arbetssätt kan innebära bättre hantering av uppgiften i förvaltningen.

4.2 Lås, larm, passage/skalskydd

4.2.1 Passersystem

De olika typer av passersystem som förvaltningen har ligger installerade på förvaltningens servrar hos Intraservice.

Förvaltningens ambition är att hålla ned antalet olika fabrikat av passersystem, och den standardisering av system vid nyinstallation som påbörjades 2022 fortgår.

Detta innebär större säkerhet och mer kostnadseffektivitet, avseende exempelvis serverkostnad, licenser och operatörer. Det medför också en effektivare support till verksamheterna.

4.2.2 Inbrottslarm

En majoritet av förvaltningens lokaler och fastigheter utgörs av bostäder med särskild service med dygnet runt-verksamhet där det inte finns behov av inbrottslarm. Inbrottslarm kopplat till bevakningsbolag finns i övriga verksamhetslokaler. Stadsfastigheter är driftansvariga för inbrottslarm i de fastigheter där de är fastighetsägare. Samtliga inbrottslarm är kopplade till larmcentral med uttryckning av väktare som åtgärd. Integrering/styrning med passersystem förekommer i vissa fall.

4.2.3 Medicinskåp

Förvaltningen har under året tagit fram beställningsrutiner samt beställningsunderlag för medicinskåp med digitalt lås. Detta för att få spårbarhet och en enhetlig lösning. Skåpet möjliggör bland annat säker förvaring av narkotikaklassade läkemedel.

4.3 Bedömning Fysisk säkerhet

Under 2023 har förvaltningens fysiska säkerhetsarbete utvecklats ytterligare och påbörjade processer, såsom exempelvis standardisering av passersystem, har fortlöpt som planerat.

Bedömningen är att förvaltningens verksamheter överlag utför ett gott systematiskt brandskyddsarbete men att personalomsättning är en stor faktor i de fall det inte fungerar optimalt.

Inventeringen av brandskyddet i förvaltningens boende sammantaget med stickproven i övriga verksamheter kommer ge en god bild över var eventuella åtgärder behöver sättas in.

5 Informationssäkerhet

5.1 Informationssäkerhet

Informationssäkerhet innebär skydd av informationstillgångar avseende:

- Konfidentialitet, att information inte tillgängliggörs eller avslöjas för obehöriga.
- Riktighet, att informationen skyddas mot oönskad förändring, att information är korrekt och inte manipulerad eller förstörd.
- Tillgänglighet, att information är tillgänglig och användbar när den behövs.

Under 2023 har informationssäkerhetsarbetet fortlöpt utifrån informationssäkerhetsorganisationens årshjul samt det metodstöd som tagits fram av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som ett stöd för organisationers informationssäkerhetsarbete.

Informationssäkerhetsorganisationen i förvaltningen har fortsatt med att ta fram rutiner och stöddokument som riktar sig mot chefer och medarbetare inom förvaltningen. Rutinerna och stöddokumentet syftar till att säkerställa en enhetlig och säker hantering av information och personuppgifter inom förvaltningen.

Förvaltningens övergripande arbetssätt för införande och avveckling av IT-system togs fram under 2022 och under 2023 har arbetssättet etablerats och fortsätter att utvecklas kontinuerligt.

Behörighetskontroller i förvaltningens IT-system har genomförts enligt tabellen nedan. Förvaltningen har totalt 38 verksamhetssystem och lokalt systemansvarig ansvarar, med stöd av IT och informationssäkerhetsorganisationen, för att bedöma vilken kontrollnivå systemet ska ha baserat på respektive systems behov av behörighetskontroller.

Rollen som lokalt systemansvarig har tilldelats avdelningschef eller förvaltningscontroller.

Kontroller per år	Antal verksamhetssystem
Kontrollnivå 0: Inga kontroller	3
Kontrollnivå 1: En kontroll per år	13 varav 5 har kontrollerats
Kontrollnivå 2: Två kontroller per år	15 varav 3 har kontrollerats
Kontrollnivå 3: Fyra kontroller per år	6 varav 1 har kontrollerats

41% % av planerade behörighetskontroller har genomförts under året. Denna siffra är för låg och kommer genom olika åtgärder att höjas under 2024. Kommunfullmäktige fastställde också en ny riktlinje för informationssäkerhet under 2023 som kommer att fortsättas att arbeta med under 2024 för att skapa förutsättningar för ett systematiskt och långsiktigt informationsarbete i förvaltningen.

5.2 Dataskydd

Att få ta del av och hantera andra människors personuppgifter innebär att förvalta ett stort förtroende. Dataskyddsförordningen (GDPR) har tillkommit för att särskilt skydda människors rätt till integritet, och för att värna var och ens rätt att få ha kontroll över vad som sker med uppgifter om ens person. Nämnden för funktionsstöd har det yttersta ansvaret för att verksamheterna i förvaltningen följer dataskyddslagstiftningen. Att som förvaltning sträva efter att hantera personuppgifter i enlighet med gällande lag är en självklarhet i syfte att visa omsorg om det förtroende som givits den som har att hantera uppgifterna.

Arbetet med att säkerställa att personuppgifter behandlas enligt reglerna i GDPR behöver genomsyra verksamheten på alla olika plan. Det gäller allt från rutiner och processer för det dagliga arbetet, till arbetet med innovations- och digitaliseringslösningar för framtidens arbetssätt. I det framtidsytande arbetet är GDPR ett viktigt redskap för att kunna säkerställa en digitalisering som håller över tid.

Under året har nämnden för funktionsstöd tagit fler steg mot etablerandet av en fungerande organisation kring dataskyddsfrågorna. Dataskyddsarbetet har skett i nära samarbete med Göteborgs Stads dataskyddsombud (DSO).

Dataskyddsrepresentanter har utsetts av avdelningschefer, för att säkerställa att kunskap om dataskyddsfrågor sprids i hela organisationen och att behov och utvecklingsområden identifieras på verksamhetsnivå.

Enligt artikel 28 Dataskyddsförordningen ska bindande avtal upprättas mellan en personuppgiftsansvarig och dess personuppgiftsbiträden. Avtal ska även upprättas mellan biträdet och dennes underbiträden. Förvaltningen har under året påbörjat ett stort arbete med att kartlägga befintliga avtal för hela denna kedja samt upprätta avtal där sådana saknas.

Under året har förvaltningen även inlett en komplettering och översyn över behandlingsregistret. I registret ska förvaltningens alla personuppgiftsbehandlingsuppgifter upprättas och hållas uppdaterade enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Arbetet har resulterat i ett stort sett färdigställt behandlingsregister och rutin har upprättats för kontinuerlig årlig översyn.

Som personuppgiftsansvarig är nämnden skyldig att se till att de registrerade får information om hur deras personuppgifter behandlas. Informationen ska vara riktad, lättförståelig, tillgänglig och utförligt skriven. En integritetspolicy för Göteborgs förvaltningar finns publicerad på goteborg.se och beskriver hur Staden hanterar personuppgifter. Under detta år har en förvaltningsspecifik integritetspolicy utarbetats och rutin har upprättats för översyn av integritetspolicy två gånger per år.

Förvaltningen ska kunna identifiera när en konsekvensbedömning ska göras och har därför tagit fram rutiner för arbetet med konsekvensbedömning samt hur samråd med DSO sker.

Dataskyddsförordningen ställer krav på att dataskydd ska byggas in i IT-systemen genom lämpliga åtgärder, både organisatoriska och tekniska. Dessa krav ska finnas med i upphandling av både utveckling och inköp av nya IT-system och vid förändringar i befintliga system. En systemgrupp har därför etablerats på förvaltningen där olika funktioner inom områdena arkiv, inköp, IT, informationssäkerhet och dataskydd ingår. Systemgruppen ska säkerställa att riskanalys, konsekvensbedömning och andra åtgärder vidtas vid införandet av nya tjänster och system.

Under 2023 påbörjade förvaltningen ett arbete med att kartlägga verksamheter som har installerat kamerabevakning, för att säkerställa att förvaltningen följer både dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen. Arbetet beräknas vara klart under 2024.

5.2.1 Sammanställning av personuppgiftsincidenter 2023

En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som rör personuppgifter, till exempel att de har blivit förstörda eller ändrade, eller att de har försvunnit eller kommit i orätta händer. När en personuppgiftsincident har inträffat ska förvaltningen bedöma vilken risk incidenten kan medföra för de individer vars personuppgifter det handlar om. Risker kan till exempel vara identitetsstöld, bedrägeri, finansiell förlust, diskriminering eller skadlig ryktesspridning. Såvida det inte är osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter är förvaltningen skyldig att anmäla incidenten till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) inom 72 timmar.

IMY fick år 2022 in drygt 5300 anmälda personuppgiftsincidenter. IMY bedömer dock att det finns ett mörkertal och att alla personuppgiftsincidenter inte kommer till deras kännedom. Om en incident bedöms som särskilt allvarlig eller tyder på mer systematiska brister hos en personuppgiftsansvarig kan IMY inleda tillsyn.

På förvaltningen för funktionsstöd anmäldes 100 personuppgiftsincidenter till dataskyddskontakterna under 2023 varav 13 anmäldes vidare till IMY. Inget av ärendena till IMY har föranlett tillsyn.

Förvaltningen införde ett nytt system för hantering av incidenter under 2023 och medarbetare kan nu enkelt rapportera om misstänkta incidenter. Information har gått ut om vikten av att anmäla incidenter för att förvaltningen ska kunna rätta till fel och brister och för att förbättra informationssäkerheten.

Från föregående år har de anmälda personuppgiftsincidenterna ökat med 43 procent. Av de incidenter som anmäldes till dataskyddskontakterna på förvaltningen under 2023, var 43 procent av anmälningarna gjorda av medarbetare. Att incidenterna ökat beror sannolikt inte på att det sker fler incidenter, då förvaltningen bedömer att det fortfarande finns en underrapportering. Snarare bedöms det ökade antalet incidenter bero på en ökad kunskap och bättre förståelse i förvaltningen för dataskyddsfrågorna. Det finns tillgängligt APT material för enhetschefer, samt en webbaserad utbildning som tagits fram av dataskyddsombudet och som är obligatorisk att fullfölja för all personal.

Av de personuppgiftsincidenter som inkom till förvaltningen 2023 ansågs 78 procent vara konfidentialitetsincidenter, där personuppgifter fått en större spridning än vad som var nödvändigt. Tillgänglighetsincidenter, där förmågan att tillhandahålla en tjänst till de registrerade påverkats, stod för 1 procent. Riktighetsincidenter där personuppgifter kan ha behandlats för andra ändamål än de var avsedda för stod för 3 procent.

Anledningen till att personuppgiftsincidenterna har skett har ansetts vara den mänskliga faktorn i 71 procent av de anmälda incidenterna, organisatoriska brister i 6 procent av anmälningarna och i 1 procent av anmälningarna har incidenterna skett på grund av en påverkan utifrån.

Förvaltningen har utifrån de inrapporterade personuppgiftsincidenter bland annat sett över rutiner, påmint medarbetare om de rutiner som finns för hantering av personuppgifter samt varit i kontakt med personuppgiftsbiträden för att förbättra och se över tjänster och system, när det varit behövligt.

5.3 Säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra hot. Säkerhetsskydd handlar också om att skydda verksamhet som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd.

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för säkerhetsskydd ska förvaltningar och bolag informera Göteborgs Stads säkerhetsskyddschef:

- om de bedriver säkerhetskänslig verksamhet eller hanterar säkerhetsskyddsklassificerad information
- efter varje fastställd säkerhetsskyddsanalys samt efter genomförda uppföljningar av det egna säkerhetsskyddsarbetet

Förvaltningen har under 2021 genomfört säkerhetsskyddsanalys och informerat stadens säkerhetsskyddschef om resultatet.

Under 2023 bedömer förvaltningen att det inte föreligger behov av ny säkerhetsskyddsanalys.

5.4 Bedömning Informationssäkerhet

Under 2023 infördes anställningsstopp vilket påverkat ersättningsrekrytering av informationssäkerhetssamordnare, som i sin tur påverkat förutsättningarna på halvårsbasis för arbete kring informationssäkerhet. Förvaltningen har trots detta en godtagbar nivå på arbetet men möjligheterna att aktivt arbeta för en ökad kompetensnivå inom förvaltningen har varit mindre än tidigare. Trots detta har anmälningsbenägenheten av incidenter ändå ökat vilket är positivt i form av ökad förståelse inom verksamheterna.

6 Kris- och krigsberedskap

6.1 Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

Varje kommun är enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap skyldig att under varje ny mandatperiod göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA).

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att få en uppfattning om vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen för att på olika sätt förebygga och stärka beredskapen mot dessa. Målet är att risk- och sårbarhetsanalysen ska ligga till grund för mandatperiodens planering av stadens arbete med civil beredskap, som inkluderar åtgärder för att öka förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet, samt att hantera extraordinära händelser. Risk- och sårbarhetsanalysen fokuserar på fredstida extraordinära händelser. De förvaltningar och bolag som bedriver samhällsviktig verksamhet har ålagts att genomföra verksamhetsspecifika risk- och sårbarhetsanalyser som sedan sammanställts av stadsledningskontoret i en analys.

Utifrån metoden har varje förvaltning och bolag som bedriver samhällsviktig verksamhet gjort en analys och sammanställning över:

- Verksamhetens samhällsviktiga åtaganden och bedömda acceptabla avbrottstider
- Kritiska beroenden till åtagandena
- Sårbarhets- och förmågebedömning av beroenden respektive åtaganden
- En konsekvensbedömning för riskerna skyfall och cyberattack
- Identifierade åtgärdsbehov

I slutet av januari 2023 var förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys klar och överlämnad till stadsledningskontoret som sammanställde en gemensam RSA för hela staden. Resultatet presenterades för kommunstyrelsen i form av rapporten *Göteborgs Stads risk- och sårbarhetsanalys 2023 i november*.

Utifrån identifierade risker och sårbarheter inom förvaltningen för funktionsstöd, har varje avdelning identifierat åtgärder att arbeta vidare med. Löpande uppföljning av avdelningarnas arbete är planerat för hela mandatperioden. I november gjordes en första, mindre avstämning med samtliga avdelningar i syfte att påminna om arbetet med identifierade åtgärder och för att erbjuda stöd.

6.2 Beredskapsplan

Under 2023 har arbetet med beredskapsplanen och dess bilagor fortgått och under slutet av året var beredskapsplanen klar och fastställd av förvaltningsdirektör.

Syftet med beredskapsplanen är att i fredstid planera för hur förvaltningen ska anpassa och säkerställa verksamheten vid höjd beredskap. Beredskapsplanen innehåller alla aspekter av hur förvaltningen organiserar sig och samverkar under höjd beredskap. Beredskapsplaneringen består bland annat av att bygga en krigsorganisation, där en viktig del är att säkerställa bemanningen. För att få en bild av hur många medarbetare som är krigsplacerade i annan organisation genomför förvaltningen en disponibilitetskontroll. Detta för att säkerställa bemanningen vid höjd beredskap. Disponibilitetskontrollen förväntas vara klar i början av 2024.

En annan del av beredskapsplaneringen är att upprätta ett organisationsschema för höjd beredskap och detta arbete är påbörjat. Syftet med ett organisationsschema är att veta vilka verksamheter som kan läggas vilande i olika skeden av en eskalering i beredskapen.

6.3 Beredskapsarbete

Arbetet med att höja förvaltningens beredskap har varit omfattande under året. Förvaltningen har utgått från de åtgärder som ska prioriteras enligt Göteborgs Stads plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar 2021-2023 och ligger i fas med den planeringen.

Arbete med att ta fram en krispärm som ska underlätta kontinuitetsplaneringen för verksamheterna har påbörjats. Denna pärm ska innehålla all information som behövs för att hantera uppkomna krissituationer.

Rutiner för kontinuitetsplanering och nödvatten är under arbete och beräknas klart under början av 2024.

För att uppmärksamma det viktiga arbetet med krisberedskap och kontinuitetsplanering i verksamheterna avsattes tid på Ledarakademin i november för att tala om totalförsvaret och förvaltningens roll som

samhällsviktig verksamhet. Detta bidrog till att ge fokus på frågan om höjd beredskap och vikten av kontinuitetsplanering inför både kris och krig.

6.4 Kris- och krigsledning

Krisledningsplanen har under året reviderats till att även gälla krigsledning.

Två gånger under året har krisledningsövningen genomförts för krisledningsgruppen. Vid ett av tillfällena deltog både ordinarie deltagare i krisledningsgruppen samt deras reserver.

Nya deltagare i krisledningsgruppen har regelbundet fått information om förvaltningens krisledningsarbete. Utöver övningen nämnd ovan så har krisledningsgruppens ersättare även fått delta vid ett teoretiskt informationstillfälle i repetitionssyfte för att bibehålla sina kunskaper.

Under början av året hade förvaltningens tjänsteperson i beredskap (TiB) passning på Rakel på grund av energikrisen och risken för planerade och oplanerade strömavbrott. Denna passning avslutades i mars och beredskapen återgick till ordinarie kontaktväg genom TiB-telefon.

I augusti höjde Säkerhetspolisen terrorhotnivån från nivå tre till nivå fyra. I samband med detta beslutade Stadsledningskontoret att passningen av Rakel skulle återupptas och den har fortsatt året ut. Förvaltningen har god förmåga att hantera passning på Rakel.

Under 2023 gick förvaltningen upp i förstärkt samordning vid ett tillfälle då det skedde en skjutning mot ett BmSS. Förvaltningen gick upp i krisledning en gång med anledning av branden på BmSS Dockeredsvägen. Båda tillfällena gav materiella skador men inga personskador.

Under 2023 har förvaltningen gått upp i förstärkt samordning en gång samt i krisledning en gång. Båda händelserna som föranlett aktivering av delar eller hela krisledningsgruppen har medfört materiella skador men inga personskador.

6.5 Rakel och SOS-inkallning teknikprov samt WIS

Fyra gånger per år genomförs planerade Rakel-övningar samt SOS-inkallning. Förvaltningen har deltagit vid alla fyra tillfällena och delar av förvaltningsledningen har deltagit vid olika Rakelupprop för att öva på att använda Rakel.

Ytterligare en planerad Rakel-övning har skett och tre oplanerad, där förvaltningens TiB har tagit emot samtliga upprop.

Förvaltningen har även genomfört två egna inlarmningstester för krisledningsgruppen med lyckat resultat.

Under året har det skett regelbundna genomgångar av WIS (webbaserat informationssystem, som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är

ägare av). Systemet används av Göteborgs Stad samt många andra aktörer. Samtliga behörigheter har setts över och uppdaterats.

6.6 Kriskommunikation

Arbetet med kriskommunikation har fördjupats under året genom breddning av olika scenarier; strömavbrott, terrorhot, cyberattacker och höjd beredskap. Chefer har fått mer information om kriskommunikation på förvaltningens Ledarakademi, utbildningstillfällen i att möta media samt utskrivna affischer som är användbara vid längre ström- och vattenavbrott. Råd om kriskommunikation för chefer har utvecklats och uppdaterats i den lokala krishanteringsplanen och på Digitala navet. Förvaltningen bidrar till exempel också i Stadens kriskommunikation i större utsträckning än tidigare genom till exempel skapa bildstöd som används för kommunikation på goteborg.se.

6.7 Bedömning Kris- och krigsberedskap

Under 2023 har förvaltningen tagit det rådande omvärldsläget på allvar och lagt stort fokus på övningar och information inom förvaltningen för att kunna hantera eventuella kris- och krigssituationer.

Även senaste årens händelser i form av pandemi, krig och energibrist har bidragit till en mer konkret beredskapsplanering och uppmärksamhet på frågorna.

Arbetet med kris- och krigsberedskap bedöms ligga i fas och förvaltningen uppfyller uppsatta mål i Göteborgs Stads plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar 2021-2023.

7 Samlad bedömning

Det försämrade säkerhetsläget och den höjda terrorhotnivån har tagit mycket av förvaltningens fokus och särskilt påverkat arbetet med kris-/krigsberedskap samt personsäkerhet. Inom området fysisk säkerhet har arbetet löpt på som planerat. När kriser uppstår i förvaltningen såsom branden på BmSS visar förvaltningen sin förmåga att hantera krisen på ett effektivt och strukturerat sett.

Den sammantagna bedömningen är att förvaltningens säkerhetsarbete under 2023 har varit gott och löpt på som planerat i enlighet med gällande planer och mål, men att arbetet med att skapa förutsättningar för ett systematiskt och långsiktigt informationsarbete i förvaltningen behöver intensifieras utifrån den nya riktlinjen.